

दिवाकरमित्यर्कमंडलांतर्वर्ती भर्गपदवाच्यः संसारबीजभर्जनकर्ता सर्वेषां प्राणिनां बुद्धेः प्रवर्तको गायत्रीप्रतिपाद्यो ध्यातो न त्वर्चिरादिमार्गपर्वभूतो मंडलाभिमान्यादित्यः कुत एतत्कार्यब्रह्मलोकं प्रति तद्गमनस्यादर्शनात् शुक्लसुमारुतादूर्ध्वगतिं कृत्वांतरिक्षगां दर्शयित्वा प्रभावं स्वं ब्रह्मभूतो भवत्तदेति वाक्यशेषेषु ब्रह्मभावदर्शनाच्च सूर्यमंडलपर्यंतं गमनं तु स्वस्य योगप्रभावदर्शनमात्रमिति त्वत्रैव स्पष्टमस्ति ॥ ५३ ॥ आवृत्ति

तस्माद्योगं समास्थाय त्यक्त्वा गृहकलेवरं ॥ वायुभूतः प्रवेक्ष्यामि ते जोरां शिं दिवाकरं ॥ ५३ ॥ न त्द्येष क्षयतां याति सोमः सुरगणैर्यथा ॥ कंपितः पतते भूमिपुनश्चैवाधिरोहति ॥ ५४ ॥ क्षीयते हि सदा सोमः पुनश्चैवाभिपूर्यते ॥ नेच्छाम्येवं विदित्वैतेहा स वृद्धी पुनः पुनः ॥ ५५ ॥ रविस्तु संतापयते लोकान् रश्मिभिरुल्बणैः ॥ सर्वतस्तेज आदत्ते नित्यमक्षयमंडलः ॥ ५६ ॥ अतो मेरोचते गंतुमादित्यं दीप्ततेजसं ॥ अत्र वत्स्यामि दुर्धर्षे निःशंकेनांतरात्मना ॥ ५७ ॥ सूर्यस्य सदने चाहं निक्षिप्येदं कलेवरं ॥ ऋषिभिः सह यास्यामि सौरं तेजोतिदुःसहं ॥ ५८ ॥ आपृच्छामि न गान्नागाग्निं मुर्वीं दिशो दिवं ॥ देवदानवगंधर्वान्यिशाचोरगराक्षसान् ॥ ५९ ॥ लोकेषु सर्वभूतानि प्रवेक्ष्यामि न संशयः ॥ पश्यंतु योगवीर्यमे सर्वदेवाः सहर्षिभिः ॥ ६० ॥ अथानुज्ञाप्य तमृषिं नारदं लोकविश्रुतं ॥ तस्मादनुज्ञां संप्राप्य जगाम पितरं प्रति ॥ ६१ ॥ सोभिवाद्य महात्मानं कृष्णद्वैपायनं मुनिं ॥ ६२ ॥ श्रुत्वा चर्षिस्तद्वचनं शुक्लस्य प्रीतो महात्मा पुनराह चैनं ॥ भो भो पुत्रस्त्रीयतां तावदद्यथा वच्क्षुः प्रीणयामित्वदर्थं ॥ ६३ ॥ निरपेक्षः शुको भूत्वानिःस्नेहो मुक्तसंशयः ॥ मोक्षमेवानुसंचित्य गमनाय मनोदधे ॥ ६४ ॥ पितरं सपरित्यज्य जगाम मुनि सत्तमः ॥ कैलासपृष्ठं विपुलं सिद्धसंघं निषेवितं ॥ ६५ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति ० मोक्ष ० प ० श्रुकाभिगमने एकत्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३३१ ॥ भीष्म उवाच गिरिशृंगं समारुह्य सुतो व्यासस्य भारत ॥ समे देशे विविक्ते सनिः शलाक उपविशत् ॥ १ ॥ धारयामास चात्मानं यथाशास्त्रं यथाविधि ॥ पादप्रभृति गात्रेषु क्रमेण क्रमयोगवित् ॥ २ ॥ ततः स प्राङ्मुखो विद्वानादित्येनाचिरोदिते ॥ पाणिपादं समादाय विनीतवदुपाविशत् ॥ ३ ॥

मार्गं निंदति नहीति सोमः धूमादिमार्गेण सोमलोकांगतः ॥ ५४ ॥ तल्लोकाधिपतेर्द्विद्रासवत्त्वात्तत्र गता अपि तादृशा एव भवतीत्याह क्षीयते हीति ॥ ५५ ॥ अत्र वरस्यामीति लिङ्गान्नात्र मार्गपर्वभूतो आदित्यो गृह्यते सूर्यद्वारेण ते विरजाः प्रयांतीति तस्य द्वारत्वमात्रश्रवणात् ॥ ५७ ॥ सौरं आदित्यांतर्यामि य आदित्येति ब्रह्मादित्यादंतरोयमादित्यो न वेदेत्यादि श्रुतेस्ततोऽन्यत् ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ इति शांति ० मोक्ष ० नै ० भा ० एकत्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३३१ ॥ ॥ ३३१ ॥ गिरिशृंगमिति निःशलाकैर्निस्वणे ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥